

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer

ERHVERVSMINISTEREN

25. maj 2020

Besvarelse af spørgsmål 120 alm. del stillet af udvalget den 27. april 2020 efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Vil ministeren oplyse, hvor mange midler der skulle afsættes til hvert initiativ, hvis hvert af Sammenslutningen af Danske Småøers forslag skulle gennemføres, jf. ULØ alm. del – bilag 65? Vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, hvilke fordele og ulemper der er ved de respektive forslag? Og endelig vil ministeren være åben for en politisk dialog med henblik på at indføre alle eller visse af de foreslåede initiativer?

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Svar:

Sammenslutningen af Danske Småøer er med deres henvendelse til Erhvervsministeren af 22. april 2020 fremkommet med syv forslag til initiativer, der kan gavne småøernes virksomheder økonomisk. Fire af initiativerne vedrører Erhvervsministeriets område, mens de sidste tre vedrører henholdsvis Transport- og Boligministeriets og Miljø- og Fødevareministeriets område. Der er for disse initiativer indhentet bidrag fra de pågældende ministerier. I det følgende gennemgås de syv forslag.

Jeg er meget bevidst om, at turismeerhvervet er blevet tidligere og hårdere ramt end mange andre erhverv ved nedlukningen af Danmark for at mindske spredningen med COVID-19. Det rammer særlig hårdt der, hvor turismen skaber mange lokale arbejdspladser. Det gælder i mange dele af landdistrikterne, men ikke mindst på småøerne, hvor turisterne samtidig udgør et væsentligt kundegrundlag for dagligvarebutikkerne og restauranterne. Samtidig har færre turister også betydning for øernes primærerhverv, der er underleverandører til butikker og restauranter, og for øens håndværkere, der fx betjener sommerhusejere med renoveringsopgaver.

1) Straksudbetaling af LAG/FLAG-midler som hjælp under COVID-19

Jeg er meget opmærksom på, at COVID-19 har skabt et akut behov for finansiering og likviditet hos iværksættere, små virksomheder og foreninger, herunder dem der modtager LAG/FLAG-midler.

Det ligger mig meget på sinde at holde hånden under LAG/FLAG-projekterne i denne svære tid. Derfor kigger vi bredt på, hvordan vi kan hjælpe virksomheder med likviditet, herunder virksomhederne i landdi-

strikterne. Jeg vil i den forbindelse også se på forslaget om straksudbetaling af LAG/FLAG-midler.

Fordelene ved straksudbetaling er en hurtig udbetaling og dermed en umiddelbar likviditetseffekt for modtagerne. Ulempen ved straksudbetaling er, at sagsbehandling og kontrol i stedet foretages efterfølgende, hvilket medfører en risiko for, at der udbetales midler uberettiget, som efterfølgende skal tilbagebetales af projektejerer.

Initiativet vil ikke i sig selv medføre en merudgift, da der alene udbetales midler, der allerede er afsat til formålet. Der vil dog være en begrænset udgift til øget administration af sagerne i Erhvervsstyrelsen, da der indføres en yderligere sagsgang. Initiativet vil desuden indebære en ændret udbetaling gennem Landbrugsstyrelsen (LAG) og Fiskeristyrelsen (FLAG), hvilket kræver en ændring af deres respektive IT-systemer.

2) Acontoudbetalinger til LAG- og FLAG-projekter

Det er ikke muligt at udbetale EU-støttemidler aconto, og derfor er det ikke umiddelbart muligt at udbetale 80 pct. af støttebeløbet ved projektstart på LAG og FLAG på samme måde, som det sker i den nationale Landdistriktpulje. Skulle en forudbetaling iværksættes, ville det kræve finansiering med nationale midler af hele det beløb, der skal forudbetales. Der er ikke afsat midler til en sådan forudbetaling på finansloven.

I stedet for udbetaling af midler aconto arbejdes der på at få sagsbehandlingstiden for de nuværende udbetalinger ned på et acceptabelt niveau, så de afsluttede projekter ikke skal vente urimeligt længe med at få støtten udbetalt. Der er derfor iværksat flere tiltag i Erhvervsstyrelsen for at få sagsbehandlingstiderne ned på maksimalt 60 arbejdsdage ekskl. høringer.

Såfremt der blev afsat midler til forudbetaling på finansloven, ville initiativet ikke i sig selv medføre en merudgift, da udgiften ville blive modsvarret af en indtægt fra EU. Indtægten fra EU vil dog først komme, efterhånden som projekterne afsluttes og sagsbehandles, hvilket typisk vil være efter 1-3 år. Der vil være en ikke ubetydelig udgift til øget administration af sagerne i Erhvervsstyrelsen, da der indføres yderligere sagsgange. Initiativet vil desuden indebære en ændret udbetaling gennem Landbrugsstyrelsen (LAG) og Fiskeristyrelsen (FLAG), hvilket kræver en ændring af deres respektive IT-systemer.

3) Fordelagtige lån

Virksomheder på småøerne har mulighed for at søge de statslige kompensationsordninger samt øvrige COVID-19-hjælpepakker, herunder statsgaranterede lån. Herudover er der allerede i dag mulighed for at søge om Ø-støttelån gennem Landdistriktpuljen. Ø-støttelån ydes til private erhvervsdrivende og enkeltpersoner til projekter på de små øer. Ø-

støttelånene ydes til konkrete projekter, og kan ikke ydes til virksomheder som underskudsdekning eller driftstilskud.

Med de muligheder, der allerede er for at søge regeringens kompensationsordninger og ø-støttelån, er der ikke på nuværende tidspunkt planer om specifikt at fokusere på turismevirksomheder på småøerne.

4) Udskydelse af betaling af afdrag på ø-støttelån

Forslaget om udskydelse af betaling af afdrag på ø-støttelån er meget kvalificeret og jeg har – efter undersøgelse af mulighederne herfor – derfor besluttet at iværksætte initiativet. Dermed undgår låntagerne en udgift til afdrag på ø-støttelån i 2020, hvor deres indtjening er reduceret pga. en forkortet turistsæson. Udskydelsen af afdragene vil kunne betyde, at lukningstruede virksomheder overlever krisen, og staten mindsker med initiativet dermed risikoen for tab på disse lån.

Der betales terminsydelser på ø-støttelån to gange om året med forfald hhv. 1. juni og 1. december. En udskydelse af afdragene i 2020 vil betyde, at næste terminsydelse skal falde 1. juni 2021. Initiativet vil samlet set omfatte henstand for ca. 1 mio. kr. Der vil være modtagere af ø-støttelånet, der allerede har modtaget en opkrævning af næste termin den 1. juni. De vil blive informeret om, at de kan udskyde betalingen. Initiativet medfører ikke merudgifter.

5) Ø-havne: Renovering og anlæg

Traffic- og Boligministeriet oplyser, at:

”Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har foretaget en gennemgang af de 27 øer, som er medlem af Sammenslutningen af Danske Småøer. 26 af de 27 øer har mindst én havn, der typisk fungerer som færgehavn for den regelmæssige færgetrafik, som betjener øerne. På en række øer ligger der ofte, i tilknytning til færgehavnen eller i nogle tilfælde blot til anløbsbroen, en havn som bruges af lystbåde og eventuelle fiskerbåde. Mandø har som den eneste af de 27 øer ikke nogen havn, da man kommer til øen via en dæmning.

De fleste havne på de 26 øer er medtaget i Den Danske Havnelods (www.danskehavnelods.dk), hvor man kan søge nærmere oplysninger om havnene. Tre af havnene er ikke medtaget i Havnelodsen, da der er meget få beboere på øerne og samtidig meget små anløbsbroer til færgerne. Derudover findes der ikke andre aktiviteter i eller ved disse tre havne.

Generelt er havnene på de 26 øer ejet og drevet af de respektive kommuner som kommunale havne. Dette hænger givetvis sammen med, at øerne typisk betjenes af færger, der ejes af de respektive kommuner - enten direkte eller gennem et fergeselskab.

På 18 af de 26 øer ligger der en havn, som har én ejer, hvilket, som nævnt ovenfor, typisk er en kommune. Den samme havn betjener i en række tilfælde forskellige formål - både som færgehavn og som lystbådehavn. På 8 af de 26 øer ligger der havne, som er ejet af to forskellige enheder. Færgehavnen ejes således typisk af kommunen, mens den ofte tilstødende lystbådehavn ejes af en fond, et bådelaug eller tilsvarende, typisk i form af en selvejende institution. Trods de forskellige ejer-strukturer på disse havne ligger de to havne typisk fysisk op ad hinanden og benytter således i flere tilfælde de samme bolværker mv. mod det åbne hav.

På baggrund af ovenstående opsummering er det Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vurdering, at forholdene på de enkelte øer mht. størrelse, antal beboere og derved kapacitetsbehov for havnebetjening er stærkt varierende. Dette betyder, at den potentielle efterspørgsel efter midler til renovering og eventuelle nyanlæg på havnene ligeledes er meget varierende. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har ikke kendskab til de konkrete forhold i de enkelte havne på de 26 øer, herunder deres stand og benyttelse til såvel færger som andre formål.

Havnene på de 26 øer med den tilhørende færgedrift synes samlet set at fungere forsvarligt og tilfredsstillende i dag, og det samme synes umiddelbart også at være tilfældet for de tilhørende lystbådehavne.

På den baggrund er det Transport- og Boligministeriets samlede vurdering, at der ikke umiddelbart ses at være behov for en statslig pulje til at støtte renovering og udvidelse af havne og havnefaciliteter på de danske småøer.”

Miljø- og Fødevarerministeriet oplyser vedrørende samme initiativ, at:

”Miljøministeren har ikke aktuelt planer om at afsætte statslige midler specifikt målrettet renovering og udvidelse af havne og havnefaciliteter på småøer. Jeg har forelagt spørgsmålet Kystdirektoratet, der oplyser, at Kystdirektoratet er myndighed for anlæg på søterritoriet, og enhver ændring af et anlæg i en lystbådehavn kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, medmindre der er tale om almindelig vedligehold eller helt små anlæg. Lystbådehavne kan have mange positive effekter for lokalsamfundet, idet lystbådehavne kan være med til at skabe liv og tiltrække turister til et område.”

6) Kystsikring – både vedligeholdelse og nyopførelse

Miljø- og Fødevarerministeriet oplyser, at:

”På finansloven for 2020 er der afsat en pulje på i alt 80,6 mio. kr. til dige- og kystbeskyttelsesprojekter i 2020, der bl.a. har til formål at tilgode-se kommunale fællesprojekter i områder, hvor risikoen for erosion er

størst ifølge kystanalysen fra 2016. Der er ikke aktuelt planer om at afsætte statslige midler specifikt målrettet kystbeskyttelsesprojekter på små øer. Jeg har forelagt spørgsmålet Kystdirektoratet, der oplyser, at det er kommunerne der giver tilladelse til etablering af kystbeskyttelse. Det er som udgangspunkt grundejeren, der skal finansiere kystbeskyttelse, men kommuner har mulighed for at bidrage til finansiering af kystbeskyttelse, der beskytter flere grundejere. Typisk vil det være højvandsbeskyttelse i form af diger, der aktuelt kan være behov for på de danske småøer.

Kystdirektoratet vurderer, at nyanlæg af kystbeskyttelse vil koste mellem 3.000 kr. – 30.000 kr. per meter, og i indre danske farvande fra 3.000 kr. til 10.000 kr. per meter. Kystdirektoratet har ikke kendskab til aktuelle kystbeskyttelsesprojekter med behov for statslig medfinansiering på de danske småøer og kan således ikke vurdere hvilke omkostninger til kystbeskyttelse, der forventes på småøerne i den nærmeste fremtid.

Kystdirektoratet kan endvidere oplyse, at der tidligere har været statslige puljeordninger målrettet kystbeskyttelse på småøer. Senest i 2018 blev der afsat 3,2 mio. kr. til en styrket kystbeskyttelse på Anholt.”

7) Opførsel af almene boliger

Transport- og Boligministeriet oplyser, at:

”Med boligaftalen af 19. maj 2020 er der indgået aftale om at afsætte 30 mio. kr. fra Nybyggerifonden til nybyggeri af almene boliger på småøerne. Derudover afsættes også 6 mio. kr. til huslejenedsættelser på øerne i 2021-2026.”

Jeg vurderer, at jeg med dette svar har besvaret Sammenslutningen af Danske Småøers spørgsmål. Jeg er naturligvis altid åben for dialog med udvalget.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup